

Don Bosco en de Bijbel – 2° jaar – 16 – Hemels loon

Matteus 25,14-30: 33° zondag A-jaar

Het Woord

[Jezus zei:] ‘Of het zal zijn als met een man die op reis ging, zijn dienaren bij zich riep en het geld dat hij bezat aan hen in beheer gaf. Aan de een gaf hij vijf talent, aan een ander twee, en aan nog een ander één, ieder naar wat hij aankon. Toen vertrok hij. Meteen ging de man die vijf talent ontvangen had op weg om er handel mee te drijven, en zo verdiende hij er vijf talent bij. Op dezelfde wijze verdiende de man die er twee had gekregen er twee bij. Degene die een talent ontvangen had, besloot het geld van zijn heer te verstoppen: hij begroef het.

Na lange tijd keerde de heer van die dienaren terug en vroeg hun rekenschap. Degene die vijf talent ontvangen had, kwam naar hem toe en overhandigde hem nog vijf talent erbij met de woorden: “Heer, u hebt mij vijf talent in beheer gegeven, alstublieft, ik heb er vijf talent bij verdiend.” ²¹ Zijn heer zei tegen hem: “Voortreffelijk, je bent een goede en betrouwbare dienaar. Omdat je betrouwbaar bent gebleken in het beheer van een klein bedrag, zal ik je over veel meer aanstellen. Wees welkom bij het feestmaal van je heer.” Ook degene die twee talent ontvangen had, kwam naar hem toe en zei: “Heer, u hebt mij twee talent in beheer gegeven, alstublieft, ik heb er twee talent bij verdiend.” Zijn heer zei tegen hem: “Voortreffelijk, je bent een goede en betrouwbare dienaar. Omdat je betrouwbaar was in het beheer van een klein bedrag, zal ik je over veel meer aanstellen. Wees welkom bij het feestmaal van je heer.” Nu kwam ook degene die een talent ontvangen had naar hem toe, hij zei: “Heer, ik wist van u dat u streng bent, dat u maait waar u niet hebt gezaaid en oogst waar u niet hebt geplant, en uit angst besloot ik uw talent te begraven; alstublieft, hier hebt u het terug.” Zijn heer antwoordde hem: “Je bent een slechte, laffe dienaar. Je wist dus dat ik maai waar ik niet heb gezaaid en oogst waar ik niet hebt geplant? Had mijn geld dan bij de bank in bewaring gegeven, dan zou ik bij terugkomst mijn kapitaal met rente hebben terug ontvangen. Pak hem dat talent maar af en geef het aan degene die er tien heet. Want wie heeft zal nog meer krijgen, en wel in overvloed, maar wie niets heeft, hem zal zelfs wat hij heeft nog worden ontnomen. En die nutteloze dienaar, gooi die eruit, in de uiterste duisternis, waar men jammert en knarsetandt.”

Stilte bij het Woord

Don Bosco en het Woord

Bij vers 21. Don Bosco verlangt zelf intens naar de uitnodiging van de Heer om ‘binnen te komen voor het feestmaal’. Hij verbindt die uitnodiging, geheel volgens zijn tijd, aan de voorwaarde van een goed leven. Als zijn goede vriend-seminarist Luigi Comollo aan het sterven is, wenst Giovanni van Luigi een teken uit de hemel zou krijgen, als deze daar aangekomen zal zijn. Zo vertelt Don Bosco zelf.¹

Don Bosco bemoedigt zijn jongens met de belofte dat de Heer hen voor het hemels feest zal uitnodigen als ze christelijk leven.² Hij vertelt over de vreugde, waarin Dominiek Savio mocht binnentreden na zijn sterven.³

In de inleiding op de constituties geeft Don Bosco vijf belangrijke gedachten. De laatste gaat over de hemelse vreugde bij de Heer. Die vreugde zal een ‘overvloedige maat’ hebben.⁴

Op het einde van een retraite in 1876 legt Don Bosco nog een ander accent met de bedoeling de salesianen geduld aan te leren: ‘We hebben het geluk dat we te maken hebben met een goede “werkgever” ... We kunnen niet veel doen, we hebben weinig krachten, weinig vaardigheden. Het is niet erg. Als we trouw zijn in het kleine, zal de Heer ons een grote beloning geven.’⁵

Een salesiaans woord bij het Woord

Moeder, vader, jeugdleider, leraar, opvoeder, volwassenenbegeleider, psycholoog, psychiater, agoog, trainer, vormingswerker ... : het zijn prachtige rollen. Zowat iedereen neemt ze vroeg of laat op zich, meestal voor een lange tijd, soms voor een kortere periode. In deze parabel zitten enkele wezenlijke elementen voor al wie anderen opvoedt en vormt.

De ‘mens’ geeft zijn bezit aan drie dienaren, ‘elk naar zijn eigen bekwaamheid’. Dat bewijst dat hij hen kent en redelijk is. Kennen is in het vormingswerk de basis om op verder te bouwen. Zonder de kennis van de beginsituatie en de gegevens (data) kan men mensen niet begeleiden. Overvragen – wat zo vaak gebeurt – van kinderen, jongeren en volwassenen leidt tot zeer negatieve gevolgen, in uitzonderlijke gevallen tot zelfdoding. Wat niet wil zeggen dat elke zelfdoding te verklaren is door overvraging of door een te grote prestatiedruk die opvoeders opdringen of die de lerende zichzelf oplegt (perfectionisme is goed, maar heeft ook een zeer gevaarlijke kant). De heer is tevreden als vijf tien wordt en twee vier. Het moet niet elf, twaalf, vijf of zes zijn.

Nergens worden de drie dienaren met elkaar vergeleken: noch de verteller (Jezus/de evangelist Matteus) noch de heer, noch de dienaren zelf. In de opvoeding benaderen we iedereen als persoon en kijken welke talenten hij of zij heeft en stellen ons dienstbaar op om die talenten te ont-dekken en te ont-wikkelen. Twee prachtige werkwoorden, als het met zorg, liefde en respect gebeurt. In een school kijk je dan niet uitsluitend, eerst of laatst naar de negatieve punten, die je met rood aanduidt, maar stel je je de wezenlijke vraag: ontdekt elke leerling zijn talenten en

¹ Cenni storici sulla vita del chierico Luigi Comollo p. 46.

² Il Giovane provveduto p. 43; Il giubileo e pratiche devote per la visita delle chiese p. 57.

³ Vita del giovanetto Savio Domenico in G. Bosco, Opere Edite XI p. 119.

⁴ Costituzioni o Regole della Società di S. Francesco di Sales in: G. Bosco, Opere Edite XXVII p. 45.

⁵ Memorie Biografiche XII p. 458 (Italiaanse versie).

ontwikkelt hij ze volkomen of toch voldoende? Om het christelijker te zeggen: ontdekt de leerling zijn roeping, eigent hij ze zich toe en realiseert hij ze stilaan in het leven zelf?

Niet het hebben van vijf, twee of een talent is belangrijk, wel dat men ermee werkt. De inspanning dus. Maar dan wel de volheid: bij vijf er vijf bij winnen, en geen drie of vier; bij twee er twee bij winnen en niet anderhalf. Daarom krijgen de eerste twee dezelfde, zelfs identieke beloning.

Het gedeelte over de derde dienaar toont ons nog een ander aspect van opvoeden. Absolute luiheid is fout. Er moet minstens een klein rendement zijn – dus groei! Men moet alle mogelijke – en niet meer dan dat – inspanningen doen om zijn capaciteiten te ontwikkelen. Dat is een punt waar niet over kan gediscuteerd worden. De derde dienaar heeft het vele geld niet verkwanseld voor zijn eigen egoïstische begeerten, noch heeft hij op welke wijze dan ook het kapitaal laten dalen. Hij deed niets fout ... behalve dan dat hij niets goeds deed. Daarom is zachte of maximale verwenning een lichte of zware kindermishandeling. Men leert dan immers het kind niet zich in te spannen, tot daden te komen ...

Don Bosco heeft heel zeker die kunst verstaan en meesterlijk gerealiseerd. Het Charter zegt: 'Don Bosco spreidde in heel zijn opvoedkundig werk, als herder en stichter, een grote bekwaamheid ten toon om de mogelijkheden en de talenten van ieder intuïtief aan te voelen, om ook de jongsten onder zijn medewerkers mede verantwoordelijk te maken, om zeer verschillende competenties in het apostolisch werk te harmoniseren, om voor ieder een werk te vinden in overeenstemming met zijn aard, zijn aanleg en vorming.'⁶

Het Woord in mijn (salesiaans) leven

Ken ik al mijn talenten en renderen ze honderd procent? Ken ik de kinderen en jongeren die ik als opvoeder mag begeleiden? Ben ik redelijk in wat ik hun vraag en waartoe ik hen stimuleer?

⁶ Het Charter van de Salesiaanse Familie art. 19.

Een salesiaans gebed met het Woord

Heer Jezus,
voor U was en is elke mens uniek,
waardevol op zichzelf.
Niemand hoeft een ander te zijn.
Ook Don Bosco beminde elke jongere
zoals hij of zij was.
Geef aan alle opvoeders
en aan alle vormingswerkers
de wijsheid om liefdevol en redelijk
de hun toevertrouwde mensen,
jong of volwassen,
te begeleiden in hun groei. Amen.

De gebedsbezinningen van Bartimeüs bij dit evangelie zijn nr. 64, 141 en 142.
zie www.bartimeus.be/bezinningen

© Eric Haelvoet 2014